

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА

от 24 септември 1990 година

**относно етикетирането за питателност на храните
(90/496/ЕИО)**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

Като взе предвид Договора за създаването на Европейската икономическа общност, и по-специално член 100а от него,

като взе предвид предложението на Комисията¹,

в сътрудничество с Европейския парламент²,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет³,

като има предвид, че е важно да се приемат мерки с оглед на постепенното изграждане на вътрешния пазар към 31 декември 1992 г.; като се има предвид, че вътрешният пазар включва пространство без вътрешни граници, в което е осигурено свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали;

като има предвид, че взаимовръзката между храненето и здравето и към избора на подходяща храна, съобразена с индивидуалните нужди, поражда растящ интерес сред широката общественост;

като има предвид, че Съветът и представителите на правителствата на държавите-членки, събрани в рамките на Съвета, в своята резолюция от 7 юли 1986 г. за Европейската програма за действие срещу рака, счетоха като приоритетно подобряването на храненето;

като има предвид, че познаването на основните принципи на храненето и подходящото етикетиране за питателност на храните биха допринесли значително за това потребителят да направи горепосочения избор;

като има предвид, че етикетирането за питателност трябва да подпомага действията в областта на обучението на широката общественост по отношение на храненето;

като има предвид, че в интерес на потребителя, от една страна, и за избягване на евентуални технически препятствия за търговията, от друга страна, етикетирането за питателност трябва да се представя в стандартизирана форма в цялата Общност;

¹ ОВ С 282, 5. 11. 1988 г., стр. 8 и
ОВ С 296, 24. 11. 1989 г., стр. 3.

² ОВ С 158, 26. 6. 1989 г., стр. 250 и
ОВ С 175, 16. 7. 1990 г., стр. 76.

³ ОВ С 159, 26. 6. 1989 г., стр. 41.

като има предвид, че хранителните продукти, които имат етикети за питателност, трябва да съответстват на правилата, посочени в настоящата директива;

като има предвид, че всички други начини за етикетиране за питателност трябва да бъдат забранени, но хранителните продукти, които нямат етикетиране за питателност, трябва да могат да се движат свободно;

като има предвид, че за привлече средния потребител и за да служи за целта, за която се въвежда, и предвид сегашното ниско ниво на познанията в областта на храненето, представената информация трябва да бъде проста и лесна за разбиране;

като има предвид, че прилагането на настоящата директива за определен период от време дава възможност да бъде събран ценен опит в съответната област и да се оцени реакцията на потребителите към начина на представяне на информацията за хранителната стойност, като тя бъде оценена, за да се даде възможност на Комисията да прегледа правилата и да предложи подходящи промени;

като има предвид, че с цел да се насърчават заинтересованите страни и особено малките и средни предприятия да осигуряват етикетиране за питателност на колкото е възможно повече продукти, трябва да се въведат постепенно мерки, които да направят информацията по-пълна и по-балансирана;

като има предвид, че правилата, формулирани в настоящата директива, трябва да вземат под внимание и насоките на *Кодекс Алиментариус* по отношение на етикетирането за питателност;

като има предвид, че общите разпоредби и определения по отношение на етикетирането се съдържат в Директива 79/112/ЕИО на Съвета от 18 декември 1978 г. относно сближаване на законодателствата на държавите-членки относно етикетирането, представянето и рекламирането на хранителни продукти, предназначени за крайния потребител⁴, последно изменена с Директива 89/395/ЕИО⁵; като има предвид, че, следователно, настоящата директива може да се ограничи до тези разпоредби, които имат отношение към етикетирането за питателност,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Настоящата директива се отнася до етикетирането за питателност на храните, които се доставят като такива на крайния потребител. Тя се прилага и по отношение на хранителните продукти, предназначени за доставяне в

⁴ ОВ L 33, 8. 2. 1979 г., стр. 1.

⁵ ОВ L 186, 30. 6. 1989 г., стр. 17.

ресторанти, болници, столове и други подобни масови доставчици (оттук нататък обозначавани като "масови доставчици").

1. Настоящата директива не се прилага за:

- естествени минерални води или други води, предназначени за консумиране от хора,
- диетични интегратори/хранителни добавки.

2. Настоящата директива се прилага без да се нарушават разпоредбите относно етикетирането, съдържащи се в Директива 89/398/ЕИО на Съвета ⁶ от 3 май 1989 г. относно сближаване на законодателствата на държавите-членки относно храни, предназначени за специална хранителна употреба и на специални директиви, посочени в член 4 от настоящата директива.

3. По смисъла на настоящата директива:

а) „етикетиране за питателност” означава информацията, която се намира на етикета и се отнася до:

- (i) Енергийната стойност;
- (ii) Следните хранителни съставки:

- Белтъчини,
- Глутениди,
- Мазнини,
- Целулоза,
- Натрий,
- Витамини и минерали, изброени в приложението и намиращи се в значителни количества, според определението в това приложение.

Промените в списъка на витамините, минералите и техните препоръчителни дневни приеми се приемат в съответствие с предвидената в член 10 процедура;

б) „хранителна претенция” означава всяко представяне и рекламno послание, което твърди, създава предположение или намеква, че даден хранителен продукт има особени хранителни свойства поради енергията (количеството калории), които той:

- доставя,
- доставя в повече или в по-малко или
- не доставя,
- и/или поради хранителните съставки, които той
- съдържа,
- съдържа в повече или в по-малко или
- не съдържа.

Количественото или качествено обозначение на хранително вещество не е хранителна претенция, доколкото това е предвидено от закона.

⁶ ОВ L 186, 30. 6. 1989 г., с. 27.

Съгласно определената в член 10 процедура, може да се реши в някои случаи дали с предвидените в настоящата точка условия са изпълнени;

в) „белтъчини” означава белтъчно съдържание, изчислено с помощта на формулата: белтък = общ азот по Kjeldahl $\times 6,25$;

г) „глюциди” означава всички метаболизирани от човека глюциди, включително полиолите;

д) „захари” означава всички монозахариди и дизахариди, които се намират в храната, с изключение на полиолите;

е) „мазнини” означава общите липиди, включително фосфолипидите;

ж) „наситени мастни киселини” означава мастни киселини без двойна връзка;

з) „мононенаситени мастни киселини” означава мастни киселини с една *cis*-двойна връзка;

и) „полиненаситени мастни киселини” означава мастни киселини с *cis*- *cis*-двойни връзки, разделени от метиленова група;

й) „целулоза” означава субстанцията, която трябва да бъде определена в съответствие с процедурата, формулирана в член 10, и измервано посредством метод за анализ, определен в съответствие с тази процедура;

к) „средна стойност” означава стойността, която представлява количеството хранително вещество, съдържащо се в дадена храна, и съобразена със сезонните колебания, начини на консумация и други фактори, които могат да предизвикат колебания в действителната стойност.

Член 2

1. Съгласно параграф 2, етиктирането за питателност е по избор.
2. Когато на етикета фигурира хранителна претенция, представянето или рекламата, с изключение на колективните рекламни кампании, етиктирането за питателност е задължително.

Член 3

Приемат се само хранителните претенции относно енергийната стойност и хранителните вещества, изброените в член 1, параграф 4, буква а), подточка (ii) и субстанциите, които принадлежат към или са компоненти на категория от тези хранителни вещества. Разпоредби относно ограничаването или забраната на някои хранителни претенции по смисъла на настоящия член могат да се приемат в съответствие с предвидената в член 10 процедура.

Член 4

1. При етикетиране за питателност, информацията за представяне е тази за група 1 или група 2 в следния ред:

Група 1

- а) енергийна стойност;
- б) количество на белтъчините, глюкозидите и мазнините.

Група 2

- а) енергийна стойност;
- б) количество на белтъчините, глюкозидите, захарите, мазнините, наситените мастни киселини, целулозата и натрия.

2. Когато хранителната претенция е по отношение на захарите, наситените мастни киселини, целулозата или натрия, представената информация включва група 2.
3. Етикетирането за питателност може да включва количеството на една или повече от следните съставки:
 - скорбяла,
 - полиоли,
 - мононенаситени мастни киселини,
 - полиненаситени мастни киселини,
 - холестерол,
 - всеки от минералите или витамините, изброени в приложението и присъстващи в значителни количества, както е определено в приложението.
4. Когато са предмет на хранителна претенция, субстанциите, които принадлежат към или са компоненти на категория хранителни вещества, посочени в параграфи 1 и 3, задължително се обявяват.

Освен това, когато е посочено количеството полиненаситени и/или мононенаситени мастни киселини, и/или холестерол, се посочва и количеството наситени мастни киселини, като в такъв случай обявяването на последното не представлява хранителна претенция по смисъла на параграф 2.

Член 5

1. Енергийната стойност, която се обявява, се изчислява като се използват следните коефициенти на конверсия:

Въглехидрати (освен полиоли)	4	ккал/г	-	17	кДж/г
Полиоли	2,4	ккал/г	-	10	кДж/г
Белтъчини	4	ккал/г	-	17	кДж/г

Мазнини	9	ккал/г	-	37	кДж/г
Алкохол (етанол)	7	ккал/г	-	29	кДж/г
Органични киселини	3	ккал/г	-	13	кДж/г

2. В съответствие с предвидената в член 10 процедура, се приемат разпоредби във връзка с:
- измененията в посочените в коефициенти на конверсия, упоменати в параграф 1,
 - добавянето към списъка в параграф 1 на вещества, които принадлежат към или са компоненти на категория хранителни вещества, посочени в настоящия параграф, и техните коефициенти на конверсия, за по-точно изчисляване енергийната стойност на храните.

Член 6

1. Обявяването на енергийната стойност и на съдържанието на хранителните вещества или техните компоненти е в цифров вид. Използват се следните единици:

Енергия	кДж и ккал
Белтъчини	грама (г)
глюциди	грама (г)
Мазнини	грама (г)
Целулоза	грама (г)
Натрий	грама (г)
Холестерол	грама (г)
	милиграма (мг)
Витамини и минерални соли	единиците са дадени в приложението

2. Информацията се изразява за 100 г или за 100 мл. Освен това, тези сведения могат да се дадат с количествена дажба върху етикета, или за порция, при условие, че е даден броят на порциите в опаковката.
3. В съответствие с предвидената в член 10 процедура, може да се реши, че информацията в параграфи 1 и 2 може да се предостави и под формата на графики съгласно образците, които следва да се определят.
4. Упоменатите количества трябва да се отнасят за храната, както се продава. Когато е целесъобразно, може да се предостави информация за готовата храна, при условие, че начинът на приготвяне е описан достатъчно подробно и че информацията се отнася до готовата за консумация храна.
5. а) Информацията за витамините и минералите трябва да се изразява и като процент от препоръчителния дневен прием (ПДП), даден в приложението за количествата, посочени в параграф 2.
- б) Процентът от препоръчителния дневен прием (ПДП) за витамините и минералите може също да бъде даден в графична форма. Условиата и редът

за прилагане на настоящата точка могат да бъдат приети в съответствие с предвидената в член 10 процедура.

6. Когато се декларират захарите и/или полиолите и/или скорбялата, обявяването е непосредствено след обозначението на съдържанието на глюкози по следния начин:

- въглехидрати	г
от които:	
- захари	г
- полиоли	г
- скорбяла	г

7. Когато се обявяват количеството и/или типа мастни киселини и/или нивото на холестерола, обявяването е непосредствено след обозначението на количеството общи мазнини по следния начин:

- мазнини	г
от които:	
- наситени	г
- мононенаситени	г
- полиненаситени	г
- холестерол	мг

8. Заявените стойности са средните стойности, надлежно изчислени въз основа на:

- а) анализа на храната, извършен от производителя;
- б) изчисляването от известни или действителни средни стойности за използваните съставки;
- в) изчисляване от общоустановените и общоприети данни.

Условията и реда за прилагането на параграф 1, по-специално за отклоненията между декларираните стойности и установените при официалните проверки стойности, се определят в съответствие с предвидената в член 10 процедура.

Член 7

1. Данните, обхванати от настоящата директива, трябва да се групират на едно място в табличен вид, с числата на един ред, ако мястото позволява. Ако мястото не позволява, информацията се представя на един ред.

Те трябва да се напишат на видно място с четливи и незаличими букви.

2. Държавите-членки следят данните, обхванати от настоящата директива, да са на лесно разбираем за купувачите език, освен ако са взети други мерки за

информиране на купувачите. Тази разпоредба не пречи такава информация да бъде отбелязана на няколко езика.

3. По отношение на етиктирането за питателност, държавите-членки се въздържат да въвеждат по-подробни уточнения от вече съдържащите се в настоящата директива .

Член 8

По отношение на непакетираните храни за продажба на крайния потребител или на масови доставчици и храни, пакетирани на мястото на продажбата по молба на купувача, или предварително пакетиран за незабавна продажба, обхватът на посочената в член 4 информация и начинът на нейното съобщаване могат да бъдат определени с национални разпоредби, до евентуалното приемане на мерки на Общността в съответствие с предвидената в член 10 процедура.

Член 9

Всякакви мерки, които биха могли да засегнат публичното здраве, се приемат след консултация с Научния комитет за хранене на човека, създаден с Решение 74/234/ЕИО⁷.

Член 10

1. Когато се прибегва до предвидената в настоящия член процедура, Постоянният комитет за храните, създаден с Решение 69/414/ЕИО⁸ (наричан по-долу "Комитетът") се сезира от неговия председател, или по негова собствена инициатива, или по молба на представителя на държава-членка.
2. Представителят на Комисията представя пред Комитета проект за мерките, които следва да се приемат. Комитетът постановява становището си по този проект в срок, който може да бъде определен от председателя в зависимост от спешността на проблема. Становището се приема с мнозинството, предвидено в член 148, параграф 2 от Договора за приемането на решения, които Съветът е призван да приема по предложение на Комисията. При гласуването в рамките на Комитета, гласовете на представителите на държавите-членки в Комитета се претеглят съгласно по посочения по-горе начин. Председателят не гласува.
3.
 - а) Комисията приема предвидените мерки, ако те са в съответствие със становището на Комитета.
 - б) Когато предвидените мерки не са в съответствие със становището на Комитета, или при липса на становище, Комисията незабавно представя пред Съвета предложение за мерките, които трябва да бъдат взети. Съветът се произнася с квалифицирано мнозинство.

⁷ ОВ L 136, 20. 5. 1974 г., стр. 1.

⁸ ОВ L 291, 19. 11. 1969 г., стр. 9.

- в) Ако, след изтичането на тримесечния срок, считано от сезирането на Съвета, последният не се е произнесъл, предложените мерки се приемат от Комисията.

Член 11

1. Държавите-членки приемат необходимите мерки, за да приведат законодателствата си в съответствие с настоящата директива и незабавно уведомяват за това Комисията. Тези мерки се прилагат по такъв начин, че:
 - да позволят, най-късно до 1 април 1992 г., търговията с продукти, съответстващи на настоящата директива,
 - да забранят, считано от 1 октомври 1993 г., търговията с продукти, които не съответстват на настоящата директива.
2. До...(пет години след уведомяването за настоящата директива), обявяването в етиктирането за питателност, доброволно или въз основа на хранителна претенция, на едно или повече от следните хранителни вещества: захари, мазнини с наситени мастни киселини, целулоза, натрий, няма да поражда задължението, посочено в член 4, параграфи 1 и 2, да бъдат обявени всички тези хранителни вещества.
3. Към ...(осмата година след уведомяване за настоящата директива), Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за прилагането на настоящата директива. По същото време, тя представя пред Съвета подходящи предложения за изменение.

Член 12

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 24 септември 1990 г.

За Съвета
Председател
V. SACCOMANDI

ПРИЛОЖЕНИЕ

Витамини и минерали, които могат да бъдат обявени, и техният препоръчителен дневен прием (ПДП)

Витамин А мкг	800	Витамин В12 мкг	1
Витамин D мкг	5	Биотин мг	0,15
Витамин Е мг	10	Пантотенова киселина мг	6
Витамин С мг	60	Калций мг	800
Тиамин мг	1,4	Фосфор мг	800
Рибофлавин мг	1,6	Желязо мг	14
Ниацин мг	18	Магнезий мг	300
Витамин В6 мг	2	Цинк мг	15
Фолацин мкг	200	Йод мкг	150

По принцип, количеството, което трябва да се има предвид, за да се реши за това какво представлява значително количество, отговаря на 15 % от посочения в настоящото приложение препоръчителен прием за 100 г или 100 мл или за опаковка, ако опаковката съдържа само една порция.